

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in pramike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. na četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnistvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Odstop belgijskega ministrstva.

Kar se je nekaj tednov sem že vsak dan pričakovalo, to se je izpolnilo včeraj. Ministrski predsednik Vandeppeereboom in vsi člani njegovega kabineta so podali demisijo, in kralj je to demisijo sprejel.

To je v kratkem času druga zmaga zedinjene opozicije liberalcev, socialnih demokratov in krščanskih socialistov. Prvo zmago je dosegla opozicija s tem, da je preprečila vsprejetje volilne reforme, s katero je hotela klerikalna vlada na sleparski način zagotoviti klerikalni stranki za vse večne čase gospodstvo v belgijskem parlamentu, drugo zmago pa je dosegla sedaj, ko je ekstremno klerikalno ministrstvo primorano odstopiti.

Vandeppeereboomovo ministrstvo je bilo tako črno, da si črnejšega že misliti ni možno. Boječ se po vsi pravici, da zmaga zedinjena opozicija pri prihodnjih volitvah v parlament, je poskusilo uveljaviti volilno reformo, po kateri bi v liberalnih in socialnih in socialnodemokratskih okrajih dobila tudi klerikalna manjšina svoje zastopnike, za klerikalne okraje pa tega principa zastopstva manjšin ni hotela uveljaviti. Ta njen načrt je bil v ponedeljek v odseku za volilno reformo odklonjen. Niti klerikalci se niso upali glasovati za ta atentat na javno moralo, in to je napotilo ministrstvo, da je podalo ostavko.

Kralj je sestavo novega ministrstva poveril zopet klerikalcu, a zmernejšemu in poštenejšemu, kakor je bil Vandeppeereboom. Kralj je postopal s tem popolnoma konstitucionalno; ker je večina parlamenta klerikalna, je vzel ministrskega predsednika iz nje. Ali ime novega ministrskega predsednika kaže, da je prejšnje klerikalne vlade načrt volilni reformi definitivno pokopan.

Nova vlada, kateri stoji na čelu De Smet Nayers, predloži parlamentu drug načrt volilni reformi. Ta načrt bo zasnovan na načelu proporcionalnega zastopstva za

vse volilne okraje, izdelan bo torej v smislu želja liberalnega časopisja, ali vzlic temu prevladuje mnenje, da se tudi s tem še ne naredi konec sedanji krizi.

Z načrtom novega ministrstva ne bodo zadovoljni nekateri klerikalni elementi, ker se je bati, da izgubi klerikalna stranka večino v zbornici, ako se uveljavi taka volilna reforma, in gotovo ne bodo z njo zadovoljni socialni demokratje in krščanski socialisti, kateri se poganjajo za splošno in jednako volilno pravico. V očigled temu nasprotju pač ni misliti, da doseže nova klerikalna vlada kakih vspehov, tudi če se ji posreči, pomiriti liberalno stranko, kar sicer nikakor ni verjetno.

Boj se bo torej nadaljeval, in konec mu ne bo prej, da bo premagan klerikalizem.

Kam naj ne gredo naši dijaki?

Po slovenskih listih bilo je v zadnjem času precej veliko reklame za živinozdravniške študije, in ker je mogoče, da bi se po njej dal premetiti kdo izmed slovenskih abiturientov in storil nepremišljen korak, katerega bi v poznejših letih gotovo, toda prepozno obžaloval, hočem tu stvar nekoliko pojasniti.

Živinozdravnikom in živinozdravništvu usoda v Avstriji ni mila, dasi bi danes državni aparat ne mogel poslovati niti 24 ur brez živinozdravnikov. Leta 1870. zasnovala so se v naši državi javne zdravstvene službe na širši podlagi, in pri tem uvrstili se je c. kr. dež. živinozdravnik v VIII., okrajni živinozdravnik pa v X. plačilni razred državnih služb. Pa že leta 1873. so „regulirali“ okrajne živinozdravnike ter so jih — menda v zahvalo za njihovo skrajno požrtvovalno delovanje pri obrambi goveje kuge in drugih živinskih kužnih boleznih — potisnili za razred nižje, t. j. v XI. činovni red, ker jih radi opustitve XII. razreda niso mogli še nižje uvrstiti. Toda stvar za iste čase ni

imela tolikanj pomena, ker so se na jedni strani zahtevale od živinozdravnika tedaj manjše predštudije, na drugi strani pa je imel takratni okrajni živinozdravnik po več obširnih političnih okrajev v oskrbovanje ter s tem tudi znatneje dohodke, ki so mu v globokih nižavah zadnjega plačilnega razreda vsaj materialno stran težavne službe olajševali. Živinozdravniške agende množile so se od dne do dne, in končno je bila država primorana precej pomnožiti tudi javne živinozdravniške funkcionarje. S tem zožil se je delokrog le na posamezne politične okraje, zmanjšali so se dohodki, nasprotno pa se je neprimerno zvišala odgovornost in uradno veterinaro-polijsko poslovanje po razglasitvi obširnih in strogih zakonov zoper živalske kužne bolezni v letu 1880. Strogost zakonitih predpisov, katere je moral v prvi vrsti izvrševati ces. kr. okrajni živinozdravnik, pripomogla je sicer do lepih vspehov v zdravstvenih in narodno-gospodarskih ozirih, toda marsikateremu živinozdravniku je ista vsled nerazsodnosti ljudstva pripomogla do priljubljenosti — davčnega eksekutorja, da še celo varnost njegovega življenja ni bila povsodi osigurana!

Kakor v uradu, tako so se tudi v živinozdravniških študijah zvečale zahteve. Kdor je hotel vstopiti v višjo šolo na Dunaju, dovršiti je moral šest razredov srednje šole, učni predmeti razširjevali so se od leta do leta, in treba je bilo vsakemu napeti vse moči in izvanredno pridnost, če je hotel po šest semesterskih predavanjih napraviti v četrtem letu stroge izpite in doseči živinozdravniško diplomu. Za vstop v državno službo pa se je vrhu tega zahtevala prej kakor slej še dveletna praksa in fizikatna državna skušnja.

V poslednjih letih naložile so se zopet nove uradne dolžnosti in silno odgovornega posla na ramenih c. kr. okraj. živinozdravnika, uveljavili so se novi zakoni in zakonite odredbe, zakon zoper pljučno kugo pri govedih, dalje zoper svinjsko kugo itd. itd., pri vseh teh pa so imeli vedno največjo odgovornost

in največ posla uradni živinozdravniki, katerim so z vestnim izvrševanjem svojih težavnih dolžnostij pripomogli v Avstriji do tako lepih uspehov, da so se celo v tujih državah v javnih zbornicah hvalili in v spodbujajo navajali.

Živinozdravniška diploma obesila pa se je mej tem zopet znatno višje. Šole na Dunaju in v Lvovu postale so visoke šole. Za vstop izkazati se mora vsakdo z zrelostnim spričevalom dovršene srednje šole. Predavanja, obisk klinik in raznih tečajev, ekskurzi itd. trajajo štiri leta in v petem letu smejo se polagati stroge skušnje, katerih je dolga vrsta in po katerih izvršitvi doseže akademik živinozdravniško diplomu, katera pa je sedaj v Avstriji malone toliko vredna, kakor kako slabo spričevalo podkovskega kovača! — In kako oškoduje država take dolgotrajne in neprimerno drage študije, kako se skaže država hvaležna za vestno, trudapolno in nevarno delovanje svojih živinozdravnikov?! No, ona jih uvršča po zakonu iz leta 1873. v XI. zadnji plačilni razred in jih pušča nad 91% v istem celih 40 službenih letih! Ako pomislimo, da je k živinozdravniški službi vrhu vsega tega treba železne narave, trde kože in dobrega želodca, je pač čisto neumevno, da se sploh še kdo prigovarja k tako nevhvaležnim študijam po javnih listih, mesto, da bi še mlade ljudi svarili pred vstopom v živinozdravniške visoke šole, na katerih se dosežejo pravice, katerih noben zakon, noben zakoniti predpis v celi Avstriji ne brani. Vsaj od februarja t. l. sém je po naši državi živinozdravništvo „vogelfrei“. — In čemu torej matura, visoka šola itd.; mladi gospodje, primite raje za kladivo in hajd v kovačnico, postali bodete vsaj obrtniki, katere vas bo zakon branil pred nepoklicano konkurenco.

Da se bodo baje „razmere izboljšale“, in da „se bode v najkrajšem času potrebno ukrenilo“, da bodo živinozdravniki istotako avanzirali, kakor uradniki, od katerih se

LISTEK.

„Svoji k svojim“ — ironija?

(V album izvestnim rodoljubom in rodoljubkinjam.)

Nehvaležnost je tudi ena naglavnih narodnih grehov Slovencev. Zabavljati in v nič devati znamo kakor nihče, med seboj ostro ocenjevati se ter zahtevati popolnost svojih sorojakov zna že vsak paglavec, zaničljivo zmrdati se in „kritično“ primerjati „naše uboštvó“ s tujim bogastvom, to umé vsakdo, ki je došel z železnico vsaj do Trsta. Da bi pa cenili vsaj to, kar imamo, da bi skušali vsaj to ohraniti, kar smo si pridobili s trudom, noče večina Slovencev.

Vzpričo te narodne napake je menda nastalo geslo „Svoji k svojim“, ki pa je prav za prav le obupen klic v morju tujstva potapljaljočega se naroda. Meni se zdi, da kaže že samo dejstvo, da je sploh nastalo to slovensko geslo, veliko rak-rano na telesu našega naroda. Ali je res treba šele pozivljanja in rotnja, da naj zahaja Slovenec k Slovincu, brat k bratu? Ali je treba šele zabičevati, da je greh, neodpusten naroden greh zahajati le k tujcu, le k nemškemu obrtniku in trgovcu? Ali ni samo ob sebi umljivo, da zaupajmo bolj sami sebi kakor tujcem, da podpirajmo

najprej svoje ljudi, svoje brate in šele potem druge? — Kaj bi mislili ljudje o človeku, ki bi podpiral onega, ki ga bije, zaničuje, ki mu škoduje na vseh poljih, a pri tem bi se ogibal brata, ki ga ljubi? Ali bi mu ne smel reči vsakdo, da je brez časti in ponosa, da je zaničevanja vreden? „Svoji k svojim“, to geslo se mi zdi torej nepotrebno, ker misel, katero izraža, je sama ob sebi razumljiva, ter je ni treba šele povdarjati.

Toda — in prav to je sramota za nas — vendarle je potrebno, krvavo potrebno! —

Nagomilili so se zopet dogodki, ki so dokazi o nevrjetni nebriznosti naših ljudi za domače trgovce, obrtnike, za domače tvrdke in zlasti o nečuvni hladnosti napram slovenskim knjigotržcem.

„Svoji k svojim“ je marsikateremu Slovincu le ironija, le fraza, katero porablja pač pri napitnicah, kadar mu vinski duhovi ogrevajo mrzlo srce, katere pa dejanski ne izvršuje. Domače, solidno blago nima pri nekaterih Slovincih že nobene veljave, tem večje pa tuje. K tujcu dere vse, ako ima le za vinar cenejše, zato pa za celo krono slabejše blago. Pri tujcu se zdi marsikomu vse elegantnejše in lepše, domačine pa pušča, da se brez dobička ubijajo ter se bore za obstanek. Naše dame si naročajo klobuke najrajši pri Nemcih,

obleka je marsikomu najljubša iz dunajske konfekcije, pohištvo si nabavljajo naši rodoljubi večjidel pri nemških priseljencih, s kolesi pa se bogaté židje. Skoraj vse se zateka k tujcem, ki so čisto naši narodni in gospodarski nasprotniki, vrli domači trgovci pa imajo prazne prodajalnice.

In na pr. slovenski knjigotržci so prave žrtve naše narodne apatije! Vsi zapored se bore za dostojen obstanek, Nemci pa se med tem grade že palače s slovenskimi novci. Podporne zaloge slovenskih gimnazij jemljejo pri Nemcih in Italijanih vsako leto po več sto šolskih knjig, velikanska zaloga gospoda Schwentnerja n. pr. pa je malodane deviško nedotaknjena.

In tudi slovensko učiteljstvo se najrajše zateka k tujcem! Premnogi naši odvetniki in notarji jemljejo za svoje potrebe skoraj ves papir in vse tiskovine pri naših narodnih sovražnikih! „Zavedni“ inženjerji in zdravniki menda ne poznajo slovenskega knjigotržca in prodajalca papirja! Na stotine lep-slovnih knjig prodajo Nemci Slovincem! Slovenski deženi odbor kranjski uraduje tudi na nemškem papirju! Nemci delajo torej imenitne skupičke, naši knjigotržci pa se dolgočasijo v svojih bogato založenih in elegantno opremljenih trgovinah!

Naše čitalnice naša bralna društva naročajo ilustrovane časopise, revije, knjige in dr. pri Nemcih — muzikalije, modne časopise pa iščejo naše dame večinoma le pri tujcih!

Ali ni to žalostno, ali ni to sramotno za nas? Slovinci sami tiramo svoje trgovce in obrtnike v pogubo; mi sami smo vzrok, da izginjajo iz naših mest domače tvrdke in da se naseljujejo na razvalinah slovenskih trgovin tujci, židje, ki nas navadno poznajo le takrat, kadar jim prinašamo denar, sicer pa nas večinoma samo zaničujejo, sramoté in nam škodujejo, kjer morejo.

Pač je to najslabše spričevalo naše narodne zavednosti, da redimo in bogatimo Slovinci svoje nasprotnike, a da zanemarjamo rojake. Čreda ovac smo brez discipline. Nemec pa ne pozna slovenskega trgovca. Ako ne dobi blaga v Ljubljani, se obrne v Gradec, na Dunaj, ali celo v Lipsijo, ter čaka ves teden, da pride blago; — naše šole, naši uradi, naše zbornice, naši odvetniki, notarji, zdravniki in naše veleodlične in pri vsaki priliki toli proslavljene „domoljubkinje“ pa podpirajo na vse načine najprej Nemce!

In to je — zdi se mi — sramota za ves slovenski narod.

Tako ne smi iti dalje, ako noče, da se gospodarsko docela ugonobi.

zahtevajo „visokošolski nauki“ — je puhla fraza, katero čujemo že od nekdaj in katera se trdovratno ponavlja, ako si da splošna nezadovoljnost službujočih živinozdravnikov ob mnogih prilikah javno duška. Od leta 1888, pa do danes moledovalo je že 13 deputacij avstrijskih živinozdravnikov okoli vseh ministrstev, katere preživeti smo imeli čast tekom teh najstretnejših let, druge deputacije okoli poslancev, nebroj peticij na razne kraje niti ne štejemo. In vspeh? Fraze, same fraze in le vsled preosnove avstrijske valute dobivajo živinozdravniki sedaj še jedenkrat več — v belicah!

To vse velja o državnih službah, ki so sedaj za „najboljše“ razupite, o tem, kako pa dežele in občine odškodujejo diplom. živinozdravnika, niti govoriti nočem, ker je prežalostno.

Slovenski živinozdravnik II.

V Ljubljani, 2. avgusta. Ali pojde grof Thun?

„Montags-Review“ je sporočila, da hoče grof Thun po dovršenih „negodbenih delih“ odstopiti. Ministrski predsednik — piše „M. R.“ — ne vidi nikake poti, po kateri bi mogel stopati dalje. Del njegovih prijateljev, Čehi, ga silijo, naj spremeni ustavo, temu pa se ustavljajo druge stranke večine. Katoliška narodna stranka je preveč konservativna, da bi ji ugajalo nasilstvo, Poljakom pa se godi pod sedanjo ustavo predebro, da si ne želijo druge. Njim je debeli golob galske avtonomije in poljske moči v lastni deželi ljubši, kakor mršav federalističen vrabec na strehi. In vrabec bi postal v federalistični Avstriji prav zelo suh, ako bi morala skrbeti vsaka država za svoje potrebe, dočim sedaj pridna Avstrija toliko plačuje za Galicijo. „M. R.“ piše, da se mora grof Thun v oktobru, ko se snide parlament, nadejati prav takih viharjev, kakršni so pomeli Badenija.

Proti obstrukciji.

„Hlas Naroda“ piše: Predno se skliče državni zbor, treba dobiti poročstvo, da je možnost obstrukcijskega triuma res popolnoma izključena. Brez korenite spremembe pravilnika in tudi ustave pa se tako poročstvo ne da doseči. Vpraša se, ali je umestno, rabiti še nadalje § 14., ki krepí nemško upornost, ali bi ne bilo boljše spremeniti ustavo, tako da postane obstrukcija neškodljiva. Sedanja ustava je oktroirana, zato je možno spremeniti jo, in to tem lažje, ker se ni obnesla. Brez viharja bi tega ne bilo mogoče izvršiti, toda stvar bi bila z enim samim hrupom dognana, dočim povzroča § 14. trajen nemir ter ga nadalje ni možno dolgo uporabljati. Položaj je postal zrel za odločno dejanje, do katerih mora priti, naj li kdo to hoče ali ne. — „N. T. St.“ pa pišejo, da je nasilna obstrukcija proti pravilniku in zato kazniva. Imuniteta ne more rešiti državnega poslanca, ki je v parlamentu očitno nasilen, in vlada mora kaznovati vse take razsajajoče. Za izgrede na ulicah pa ima vlada dovolj vojaštva, da ukroti revolucionarce. Večina državljanov zahteva mir in delo.

Geslo „Svoji k svojim!“ treba začeti izvajati v istini, dejansko, sicer nam požre nemški in italijanski moloh polagoma vse naše trgovce, najprej pa slovenske knjigotrance.

Tvrdba L. Schwentnerjeva v Ljubljani je založena z vsemi tistimi papirnatimi izdelki kakor nemška tvrdba. Tu je dobili vse knjige, vse časopise, vse muzikalije, kakoršne kdo naroči, pa tudi vse najrazličnejše vrste papirja in pisalnih potrebščin.

Istotako imata Bonač in Petrič papirja in pisalnih ustenzilij najbogatejši izbor.

Zato je pa naša sveta dolžnost, da jih podpiramo, ako nočemo, da se nam ne bo rogal svet!

Geslo „Svoji k svojim!“ ne smemo sicer razumeti tako, da naj bojkotiramo trgovce in obrtnike, ki niso Slovenci. Ne, to bi bilo nečloveško, in zagrešil bi se proti državnim zakonom, ako bi neplemenito hujskal proti neslovenskim soprebivalcem v deželi. Hotel sem reči samo, da bodimo sebi najbližje, da skrbimo najprej za svoje brate, svoje rojake, potem šele za druge!

Ako pa bomo ravnali narobe, potem bo pač kmalu konec našega naroda in potem se izkaže, da je bilo geslo „Svoji k svojim!“ le bridka ironija! R. K.—r.

Davek na sladkor.

Izjave in protesti občinskih in okrajnih zastopov, trgovinskih in obrtnih zborov, društev in klubov proti novemu davku na sladkor se množijo kakor gobe po dežju. Vladni aparat funkcionira sila nervozno. Shodi se razpuščajo, sklepi sistirajo in časopisi konfiscirajo v tolikih masah, kakor že davno ne. „Information“ piše, da se vračajo menda časi meščanskega ministristva ali Anerspergovega ministristva št. 2. Brez konfiskacij je bilo avstrijsko časopisje prav za prav le pod Belcredijem in pod Hohenwartom. Najhujša subjektivna preganjanja pa so se pripetila pod vlado Auersperg-Lasserja, ko je bil dr. Glaser justični minister. Takrat so vlačili češke urednike iz Prage v Heb, kjer so jih izročili nemškemu porotniku. Ti so jih obsodili na leta in leta dolgo ječo! Doslej pa se ni izmislil še noben justični minister, da bi te nemško-liberalne procedure ponovil v obratnem smislu, da bi spravljali namreč nemške žurnaliste pred slovanske porotnike! Tako današnja „Information“. — Vprašanje, kdo je vzrok novih davkov, še ni rešeno. „Linzer Volksblatt“ znova zavrača očitjanje, da so nemški klerikalci ali sploh poslanci večine glasovali za novi davek. Sedanja večina ni vladna večina, in sedanje ministristvo ni ministristvo desnice. Državnozborna večina ne more biti torej niti stvarno niti politično odgovorna za davek na sladkor. Desnica hoče počakati, da ji pojasni vlada vzroke in namene novih davkov, potem šele bo povedala, kakšno stališče zavzema.

Poroka na Cetinju.

Včeraj, 1. avgusta, se je poročil črnogorski prestolonaslednik Danilo s prince-sinjo Juto (sedaj Milico). Gostov je dospelo na Cetinje okoli 10.000, med temi tudi iz Avstro-Ogrske, zlasti Srbi iz Dalmacije in s Hrvaškega. Prišli so dalje: veliki knez Konstantin Konstantinovič iz Rusije, princ Viktor Emanuel Neapoljski, princ Nikolaj Grški, mati neveste, dedna velika vojvodinja Meklenburga in Strelica in njen sin, in princ Karagjorgjevič. Posebne odposlance so poslali: sultan, bolgarski knez in rumunski kralj. Poročal je metropolit Mitrofan, asistiral mu je bivši metropolit sarajevski, Sava Kosanović.

Američanska duhovščina

je prav kakor slovenska. Na leci pridiguje politične članke, agitira za volitve, za mir ali vojno, si dovoljuje na prižnici obširne kritike literarnih del ter se vtika celo v škandalozno kroniko dneva. V tem oziru so torej slovenski duhovniki popolnoma enaki američanskim bratom. Enaki pa so jim tudi v omiki in življenski izkušnosti. Odlični američanski pridigar je dejal o svojih tovariših: V izobraženju mladeničev za duhovski stan vlada docela napačen sistem. Dečka gonijo skozi ljudsko šolo, skozi koleg in končno skozi bogoslovski seminar. Leta in leta sedi ob dogmatičnih premetenostih, za svet pa se ne briga. In ko stopi končno v življenje, kjer je njegovo torišče, potem je učenjak z obzorjem, ki je tako velik kakor soba, brez izkušenj, brez razuma za svojo nalogo. In človek, ki je v svetu tako nedomač, tako tuj, naj bo voditelj, pomočnik ljudstva? Saj ne razume naroda, in narod ne razume njega. Naši mladeniči naj bi se učili teologije v svetu, ostali naj bi vedno v dotiki z narodom, iskali naj bi ga v kočah bede, v dvorinah bolnic in v celicah jetnišnic!

Nekaj sodobnih vprašanj.

Češki napisal A. Stiller; z dovoljenjem pisateljevim prevel Anton Kristan.

II.

(Dalje.)

Vse nam govori za prvenstvo trgovine. Nahajamo li skupek ljudij, kateri dajejo prednost ustanavljanju tovarov pred ustanavljanjem trgovskih domov in še večji skupek, kateri si misli vsak stan za „boljši“, kot je trgovski, in če pomislimo, da se večina ljudij samo za to poprijemlje trgovine, ker ni mogla nič „boljšega“ začeti, zamoremo si to jedino osvetliti kot obično površnost in narobe-razum. Vzrok poslednjega naj bi bilo stanovsko stališče trgovčev, ki je drugim stanovom, premda je manje vidno, istotako prirojeno. Trгоvec ima svoje stanovsko stališče, inženjer svoje, vojak, pravnik svoje...

Nasprotno pa imajo stanovi, ki niso trgovci, in kateri uživajo posebno spošto-

vanje, svoje dolžnosti precej omejene in pa tudi manjši delokrog z dokaj manjšo svobodo. So tudi neredko manje koristi kot je trgovec. Resnica! Trгоvec se mora, kakor na pr. vojak pred svojimi višjimi, tudi uklanjati volji kupčevi, kar je pa le v blagor njegove trgovine. Je-li pa zato, ker se odreka vsi nadutosti in ošabnosti ter je „najpokornejši sluga“ vseh stanov, morda manje vreden respekta? Ne. S tem se je samo postavil na stanovišče — mogoče, da je popo Inoma „stanovsko“ — ki je docela ljudsko in vsem prirojeno.

No, pa bodi temu kakorkoli; materialna vprašanja so zavladata v svetu, zavladata tudi pri nas in nam pokazala lastno bedo. Moremo-li iz nje izlezti, izlezemo po najprirodnejši najuspešnejši in najgotovnejši poti. In ta pot je trgovina, katero moramo stvoriti, ako je še imamo.

Stvorimo v Pragi silno češko trgovino. Vsi nemški tovarnarji bodo naši slugi, ker bodo od nas odvisni ter bodo, mesto da bi nam nasprotovali, še srečni bodo-li mogli kojekako odstopovati na polju narodnostnem, seveda pod tem pogojem, da jim bodo odjemalci. Vedno je zelo dobro, da so vse stvari, imajoče ceno ter vrednost menitve, tudi določene k menjavanju zaradi cilja za dobičkom na obeh straneh. Po tem se tudi ravnamo.

Po teh-le načelih je tovarnar trgovec, ustanovitev tovarne trgovine. Če je to res, potem se stavi vprašanje: kaj naj delamo z obema, drugače. To vprašanje tedaj slove: česa naj se lotimo poprej?

Je-li v resnici ustanovitev češke trgovine tako težka za realizovanje? Mislim, da ni.

Vsak narodogospodar vam poreče, da je glavni vzrok slabega stanja trgovine in industrije nedostajanje denarja. — — —

Nedavno mi je pravil bančni uradnik: „V kasi imamo 800.000 gld., pa jih ne moremo upotrebiti“; za trenotek je dodal: „tako, kakor bi radi“. Za kakšne pol ure pa mi je govoril ravnatelj neke hranilnice: „Imamo kapitala okoli poldrugi milion, ali ne vemo: kaj in kam z njim.“

Pogledal sem do časopisov ter videl, da je v Pragi v različnih ustavih dvesto petdeset milionov vložek.

To je naravnost grozno.

In nikdar še ni bila na svetu tako nujna potreba za denarjem kot je sedaj. Obrestna mera (Zinsfuss, mira úroková) raste; v prvih evropskih državah se pomišlja na finančno reorganizacijo, katera v sedanjem položaju za razne pripade ne zadostuje. V Pragi pa imamo več, kot potrebujemo, denarja.

To je neprirodno. In ta kroniški višek denarja bo toliko časa, dokler ne bo omejenemu češkemu mozgu denar sredstvo ne pa cilj!

Imajo-li denarni zavodi omejena pravila, naj si jih dovoljno razširijo, ali naj pa teže za tem, da se z dobičkom nekako rešijo te neprirodnosti, kar delajo drugi trgovci, ko pošiljajo svoje popotnike iskat odjemalce za blago, katerega imajo preveč. Bančni uradnik naj bo v prvi vrsti trgovec ne pa birokrat; denar naj mu bo istotako blago kot je trgovec suknjo, les itd.

(Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. avgusta.

— Osebnosti. Policijski svetnik v Trstu, g. Ivan Budin, je imenovan višjim policijskim svetnikom. — Častno svetinjo za štiridesetletno službovanje sta dobila umirovljeni župnik g. Fr. Klemenc na Uncu in Ivan Kopitar v Mostah.

— Kurat Koblar naznanja v sinočnem „Slovencu“, da ne kandiduje več v odbor družbe sv. Cirila in Metoda, in da odborništva ne sprejme, tudi ko bi bil izvoljen. To je vsekako najpametnejše, kar je storiti mogel. Ognil se je na ta način velikemu, a v polni meri zaslužnemu ponižanju. O „Slovenčevih“ notici, ki jo je o tej stvari spisal, izpregovorimo po običnem zboru.

— Nedeljski shod na strelišču. „Slovenec“ je o nedeljskem shodu na strelišču poročal s posebnim ponosom, kakor da je to bila Bog si vedi kako znamenita manifestacija krščanskih socialistov. V svojem poročilu je povedal nekaj preveč in nekaj premalo, a da se spozna resnica, hočemo njegovo poročilo nekoliko popolniti.

„Slovenec“ pravi, da je bilo navzočih 400 mož. Štel je najbrž vsacega krščanskega socialisti po večkrat, kajti navzočih je bilo blizu 200 mož in to večinoma socialistih demokratov, vsled česar se je tudi volilo mešano predsedništvo. Socialni demokratje imajo pač na svoji strani inteligentnejši del delavcev ter vsled tega tudi smisla za politične zadeve, dočim se krščanski socialisti zanimajo samo za procesije. Socialni demokratje so na shodu kršč. socialistom tudi prav pošteno levite brali in jim očitali hinavstvo, ker se ne oglase proti davku na sladkor. Resolucijo o razširjenju volilne pravice za obč. svet je utemeljeval Gostinčar. V svojem govoru se je skrbno varoval izreči besedico krščanski socialist, govoril je samo o demokratskih načelih, a socialni demokratje so se mu posmehovali, dobro vedo, da je demokratizem popolnoma nezdružljiv s krščanskim socializmom, ki stoji na principu duhovniške avtoritete in je torej načeloma sovražen ljudski suvereniteti. Značilno je bilo v Gostinčarjevem govoru samo še to, da je bridko tožil, da se njegovi soimisljeniki čisto nič ne zanimajo za volilno pravico. „Slovenec“ je v svojem poročilu predstavljal sklep nedeljskega shoda tako, kakor da je bila sprejeta Gostinčarjeva resolucija. To pa ni resnica. Gostinčarjeva resolucija je bila z ogromno večino glasov odklonjena in sprejeta je bila resolucija socialistnih demokratov. To kaže najbolje, da so na shodu, ki so ga krščanski socialisti sklicali, imeli prvo besedo in odločilno večino socialistni demokratje, in da je shod prinesel krščanskim socialistom prav za prav poraz.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je vstrajno delujoča šentjakobsko-trnovska ženska podružnica po svojih marljivih činiteljicah: gospej prvomestnici Ivani Supančičevi, gospej podpredsednici Mariji dr. Kušarjevi ter gospici blagajničarici Jelici Lozarjevi včeraj vročila trikratno pokroviteljino v znesku 300 gold. — Slava podružnici in njenim vrlim rodoljubkinjam ob njihovem delovanju za vzgojo in pouk slovenski deci.

— Češki visokošolci v Ljubljani. Do danes je oglasilo 100 dijakov in 40 drugih odličnjakov udeležbo pri izletu na Slovensko ozemlje. Odbor akad. društva „Sava“ se tedaj še jedenkrat obrača do slavnega občinstva, da slednje po možnosti pripomore, da se dadó gostom prosta stanovanja. (Dopise s polnim naslovom in številu postelj, sprejema g. Janko Krsnik, predsednik „Save“, Ljubljana, Kolizej vr. 24.) — Odbor „Save“.

— Odbor akademičnega ferialnega društva „Sava“ pozivlja še jedenkrat svoje člene, da se dne 6. in 7. avgusta v polnem številu zberejo v Ljubljani in tako pokažejo svetu, da jim je na srcu društvo. Ob jednem pa tudi prosi odbor one člene, ki se hočejo udeležiti skupnega obeda, naj do petka, zadnji čas do sobote, to naznanijo odboru. (Kuvert stane 3 krone). — Prva skupna skušnja za koncert na čast češkemu gostom se bo vršila v petek, dne 4. avgusta ob 8½. uri zvečer v „Narodnem domu“. Podpisani odbor prosi častite gg. pevce društev „Slavec“, „Ljubljana“, „Slovenskega trgoveškega pevskega društva“, „Glasbene Matice“, in posebno pa akademike, da se polnoštevilno udeležijo vaje. Pri koncertu bodo pela združena pevska društva Nedvedovo: Popotnikovo pesen (tenorsolo) in pa Haydrih: „Jadransko morje“. Druga skupna skušnja bodo v soboto dne 5. avgusta ob 8½. uri zvečer. Skušnje se bodo vršile v dvorani pevskega društva „Slavec“. — Odbor „Save“.

— „Ljubljanski Sokol“ se udeležijo dne 6. t. m. korporativno z zastavo vsprejema čeških visokošolcev, ki dosepejo v Ljubljano z Bleda zjutraj ob 11. uri 12 min. Natančnejši vsposred se razglasi pravočasno.

— Iz o. kr. mestnega šolskega sveta. O o. kr. mestnega šolskega sveta redni seji, katera se je vršila v sredo 19. t. m., smo prejeli sledeče poročilo: Potem ko predsednik proglasi sklepčnost in pozdravi navzočne, poroča zapisnikar o kurentnih stvareh in pove, kako so bile rešene, kar se vzame soglasno na znanje. Poročila o. kr. okrajnega šolskega nadzornika, profesorja Frana Levca o nadzorovanju zasebne dekliške sedemrazrednice v Lichtenurničnem sirotišču, slovenskega pouka na mestni nemški dekliški petrazrednici, prve in druge mestne

deške petrazrednice se vzame na znanje in se sprejmo vsi s temi poročili združeni navesti. Pritožba proti začasni izključitvi nekakega učenca se predloži deželnemu šolskemu svetu. Deželni šolaki svet je naprositi, da nakaže mestnemu katehetu Roku Merčunu za čeznormalni pouk o verouku predpisano nagrado, in da dovoli šesto vsoprednico na I. mestni deški petrazrednici tudi še za naprej. Za novo šesto vsoprednico na II. mestni deški vsoprednici imenuje se pomožnim učiteljem Rudolf Vrabl, dosedaj pomožni učitelj na mestni nemški deški petrazrednici. Sprejme se enotno navodilo za šolsko vodstvo, kako je šolsko mladino vsopodubiti k varčnosti. Izprašani učiteljski kandidati, Pavla Vodušková in Gabrijela pl. Sukavčeva sprejmeta se kot radovoljki; prva na mestni deški osemrazrednici, druga na mestni nemški deški šestrazrednici, in sklene se vse one radovoljke, katere so po dveletni šolski praksi zadostile pogojem za priпуск k izpitu učiteljske vsposobljenosti, odvezati od nadaljnega službovanja na mestnih ljudskih šolah. Gospej Mariji Belarjevi, vdovi po vpokojenem mestnem nadučitelju Leopoldu Belarju, odmeriti je normalno vdovsko pokojnino. Prošnja nekakega mestnega učitelja za dovolitev novčne podpore se priporočilno predloži deželnemu šolskemu svetu. Poročila c. kr. okrajnega šolskega nadzornika, prof. Kl. Profta o nadzorovanju zasebne notranje trirazredne meščanske šole pri Uršulinkah, mestne nemške deške šestrazrednice in mestne nemške deške petrazrednice se vzemó na znanje, in sprejmo se večinoma tudi s temi poročili združeni nasveti.

— **Mučen prizor.** Pozno v noči od ponedeljka na torek so različni ljudje videli duhovnika, ko je na ves glas kričel bežal iz nekih ulic blizu Samasse, dočim sta za njim tekla dva moška in ga hotela ujeti. Vzrok temu prizoru ni znan. Očividci nam poročajo, da je stvar videl neki mestni redar, ki je hitel za bežečim duhovnikom in njegovima preganjalcema, ne vedó pa povedati, če jih je došel in kaj se je pozneje zgodilo.

— **„Zveza slovenskih kolesarjev“.** „Klub dolenskih biciklistov Novo mesto“ priredi dne 5. in 6. avgusta t. l. veliko kolesarsko slavnost s sledečim vsopredom: I. V soboto, dne 5. avgusta t. l., ob 9 uri zvečer kolesarsko lampionado po Novem mestu. II. V nedeljo, dne 6. avgusta, ob 2 uri popoldne: vožnjo na s cveticami okrašenih kolesih po Novem mestu in III. istega dne ob 4 uri popoldne s pomočjo vseh narodnih društev novomeških veliko ljudsko veselico na kapiteljskem bregu. Da se ta slavnost kolikor mogoče povzdigne in da se pokaže kolesarska vzajemnost, vabi odbor „Z. S. K.“ vsa slov. kolesarska društva in zvezne člene, naj se isti te slavnosti najštevilneje vdeležiti blagovolijo. Na svidenje tedaj v Novem mestu!

— **Odbor kluba slov. biciklistov „Ljubljana“** se obrača tem potom do vseh p. p. členov z vljudno prošnjo, da blagovolijo udeležiti se v kolikor mogoče mnogobrojnemu številu veselice, katero priredi klub dolenskih biciklistov v Novem mestu v soboto in v nedeljo, dne 5. in 6. t. m. Ker se vrši v nedeljo ob 2 uri popoldne spreved po mestu z okrašenimi kolesi, želi odbor, da nastopijo klubovi člani, če le mogoče, v predpisani društveni tresi. Odpošiljatev oblek in okraskov bo preskrbel po odborovem naročilu klubni sluga, in sicer v petek, odnosno soboto dopoldne. Večina udeležencev se odpelje v soboto popoldne med 2. in 3. uro iz klubove dvorane; ti se lahko udeležó večerne lampionade po mestu. Drugi se pa odpeljejo v nedeljo jutraj ali s kolesom ali z vlakom ob 6 uri 55 min. Da bo mogoče boljše sporazumeti se glede nastopa, odhoda itd., naj se zberó vsi udeležniki jutri in v petek zvečer pri „Lloydu“ ali v „Švicariji“.

Odbor.

— **Bismarck-ring v Celovcu.** Sklep občinskega sveta celovškega, da se Velikovski ring prekrati v Bismarck-ring, ni našel tistega oduševljenega odmeva v prebivalstvu, kakor se je mislilo. Vsaj „Reichswehr“, ki je pa jako sumljiv vir, poroča, da je nastal odločen odpor proti rečenemu sklepu. Nabirajo se podpisi za protest, ki se vloží, in celo v nemškonalnem Komunalvereinu, kateri je celo zadevo sprožil, je nastala kriza, in je društveni načelnik odstopil.

— **„Sokol Tyrš“ v Pulju.** Tržaško namestništvo je potrdilo pravila, društveno nošo in slovensko zastavo društvu „Sokol Tyrš“ v Pulju. Prvi redni občni zbor bo dne 6. avgusta ob 1/2 6 uri popoldne v dvorani „Apolo“, via Tradonice štev. 3. Dnevni red: 1. Pozdrav staroste; 2. Predtanjje potrjenja pravil; 3. Volitev staroste in novega odbora; 4. Sprejem členov; 5. Posamezni predlogi. Puljski Slovani se vabijo, da pridejo v kar možno velikem številu na ta občni zbor.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu.** V meseci juliju je 180 strank vložilo 47.719 K 42 vin., 150 strank dvignilo 31.808 K 4 vin., toraj več vložilo 15.911 K 38 vin., 8 posojil se je izplačalo 10.040 K, stanje vlog 1.276.107 K 61 vin., denarni promet 192.179 K 8 vin.

— **Naša letovišča.** Piše se nam: Vaši notici „Naša letovišča“ z dne 31. julija št. 173. pristavljam: Res je, da je v Kamniku mnogo odličnih in drugih kopališčnih in drugih gostov. Res je pa tudi, da lastniki in najemniki Kneippovega kopališča mnogoštevilnih slovenskih in hrvatskih gostov ne vidijo in ne čujejo. Zastonj povprašujejo le-ti po slovenskih in hrvatskih časnikih, ponujajo se jim le nemški; zaman iščejo „zdravilišča“ in „kopališča“, najdejo le „Curhaus“ in „Wasserheilanstalt“ itd. To žali posebno Hrvate, ker niso tako navajeni prenašati nemško ošabnost in brezobzirnost kakor mi pohlevni Slovenci. Kje na svetu bi bilo mogoče, da se podvzetje, ki je z večine vezano na domače goste, ozira le na tujce? Ni čuda, ako nekatere ri zavedni Hrvati grozé, da k letu ne pridejo sem, ako se najemniki ne bodo pobrinili za to, da se poleg nemških napisov napravijo tudi slovenski. Ako človek glede na preziranje slovenščine v kopališču kaj opomni, izgovarjajo se drug na drugega. Da si kopališče ni v kamniški občini, bilo bi vendar v interesu Kamničanov, ko bi prizadeti krogi, kateri imajo dobiček od gostov, morebiti s pomočjo mestnega zastopa, kak primeren korak storili, da bi se v kopališču ne bilo v obraz gostom slovenske in hrvatske narodnosti. Potem tudi ne bi nič škodilo, ko bi domačini malo več reklame delali za letovišče, kjer se more človek navžiti prirodne lepote, kakor malo kje. V svojo korist boste delali, narodni meščani kamniški, ako boste delali v omenjenem smislu.

Kamniški gost.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu juliju 1899 je 140 strank vložilo 23.378 gld. 85 kr., 103 strank vzdignilo 13.782 gld. 51 1/2 kr., 27 strankam se je izplačalo posojil 11.985 gld., denarni promet 97.463 gld. 59 1/2 kr.

— **Poučni shod koroških posojilničarjev,** sklican od „Zveze slovenskih posojilnic“, je bil včeraj v Celovcu. Udeležili so se ga zastopniki koroških posojilnic, katerih je bilo čez 50, duhovnikov in kmetovalcev. „Zvezo“ so zastopali gg.: Miha Vošnjak, dr. Dečko, dr. Kraut; kot zastopnik strokovnega lista „Slovenska zadruga“ je bil navzočen g. Lapajne. Govorniki so bili gg.: Jošt, kot nadzornik koroških posojilnic, Podgorec in Rozman. Shod, ki je trajal skoro štiri ure, razpravljal je le gospodarske zadeve koroških Slovencev, namreč poslovanje posojilnic, snovanje gospodarskih zadrug, osobito uredbo združnega skladišča v Sinčevsi in podpiranje slovenskega šolstva po slovenskih posojilnicah.

— **Okrajno sodišče v Kobaridu na Goriškem** začne poslovati dne 1. nov. t. l.

— **Cirkurs Enders,** ki je pričel včeraj vrsto predstav v Latermanovem drevoredu, se sme prištevati mej boljše, kar smo jih videli v poslednjem času v Ljubljani. Včerajšnja predstava je bila izborna obiskana, in je občinstvo vsem točkam vsopreda prirejalo z glasnim aplavzom, ker so se izvajale vseskozi elegantno. Nova točka v običajnem programu cirkusov je bila brhka clownessa Miss Anita s svojo produkcijo na telefonu v družbi z neumnim Avgustom. Prijateljem višje konjske dressure je posebno ugajal gosp. Rieffen ach, ki je predstavil razne lepo izvežbane konje, posebno pa v visoki šoli odlikujočega se arabca Orlova. Voltižeur Mr. Martini, umetnica na žici, Miss Anita, dražestna žonglezka na konji Mlle Rositta Enders, parforce-jahalka Miss Marjanne, akrobati bratje Scarselli, komična glasbenika brata Barts s svojimi

glasbenimi produkcijami in voltizerka Miss Josefina, so vsi moči prve vrste in bodo gotovo tudi nadalje vzbujali isto zanimanje, kakor včeraj. Veliki baletni divertissement „Pariško življenje“ je v elegantnih kostumih plesalo 10 dam in 10 gospodov v splošno zadovoljnost. Omenili bi končno le še to, da je nujno želeli, da bi naš magistrat poskrbel za malo boljše razsvetljavo okoli cirkusa. Včeraj smov električno razsvetljeni Ljubljani tavalí po pravi egiptovski temi!

* **Pogubonosni poljubi.** Pred kratkim so pripeljali soprogo nekake veleposestnika na privatno kliniko v Vratislavo radi neke nenavadne bolezni na očeh. Imela je prav zelo vnete oči, in zdravniki niso vedeli, na kak način je ta bolezen nastala. Slednjič je povedala gospa, da ima nje soprogo navado, poljubljati jo na oči. Doktorji so sedaj začeli mikroskopično preiskavati možev pljunec, in našli so v njem neštivilno pneumokokov, to so provzročitelji pljučnice, kar ni baže nič nenavadnega. Te pneumokoke je zanesel sprog ženi v oči, vsled česar je nastalo tako hudo vnetje, da je gospa skoro popolnoma oslepla. Bolezen se je že tako razširila, da pomoč ni bila več mogoča. Ta slučaj priča, da je poljubljanje na oči jako nevarno.

* **Na grobu otroka.** Na Dunaju se je 27letni strojarski pomočnik Josip K. na grobu svojega nedavno umrlega otroka smrtnonevarno obstrlel. Bil je namreč vsled otrokove smrti tako potr, da se je hotel usmrtiti.

* **Svarilo popotnikom po Italiji.** Kakor se poroča iz Rima, pripetilo se je v letošnji spomladí več slučajev v Rimu, Neapolju in Genovi, da je prišlo gostilne in hotele obiskujočim osebam po kosilu ali po večerji slabo, ne da bi se vedelo, kaj je temu vzrok. Sedaj pa so prišli skrivnosti na sled; osebe so bile zastrupljene. Oblastvo se ni brigalo dalje za to stvar. Neki izvanreden slučaj v znani gostilni v ulici „Via Roma gia Toledo“ v Neapolju pa je vzdramil venderle zaspano oblastvo. Neki nemški trgovec s svojo soprogo in tremi otroci ter družba 8 drugih oseb so bili na popotovanju v Neapelj. Dospevši v Neapelj, so šli v imenovano gostilno. Takoj po kosilu so se pri njih pojavile bolesi. Slučajno je bil v tej gostilni dr. Allamura, ki je preiskal dotične osebe. Otroci trgovca so bili več dni bolni, med tem ko je starejšim osebam kmalu nekoliko odleglo. Najmlajši otrok trgovca ni bil ne živ ne mrtev. Vedno so mislili stariši, da bode zdaj pa zdaj umrl. Dr. Allamura je obvestil policijo o tem dogodku, ki je prišla takoj v gostilno ter konfiskovala vse jedi in jedilne ostanke. Preiskovanje jedi je izdalo, da so bili v kuhinji pripravljene uccellini (majhni ptički), zastrupljeni z arsenikom. Istotako se je našlo pri preiskavi jedilnih ostankov zastrupljenih oseb veliko množino arsenikovega sublimata. Dognali so, da so bili ptički že pri lovljenju zastrupljeni. V Italiji lové ptiče, kakor znano, z velikimi mrežami, ter tudi z drugimi sredstvi. Del ptičev je določen za jed, drugi del služi za klobuke, kakor ščinkovci, liščki in lastovice, ki imajo jako lepo barvano perje. Ptiči, ki se porablajo za modo, se takoj napažijo, umore pa jih lovilo takoj z arsenikom. Ob dnevih, ko je jako mnogobrojen lov, lovilec nima toliko časa, da bi si vsakokrat umil roko ter odstranil arsenik. Zategadelj listi opominjajo potovalce po Italiji, naj odločno zavrnejo ta kozvane „uccellini“ (polenta con uccellini, risotto con uccellini) itd.

* **Slaba šala.** V Parizu so nedavno našli nekakega berača povsem onemolega na promenadi. Ko se je zavel, je pravil, da je zvečer truden legel na neko klop ter si ovil s papirjem noge, da ga ne bi zeblo. Nakrat pa je začutil v nogah neznozne bolečine. Neki zlobneži so zažgali papir, ki je bil ovit okrog reveževih nog, vsled česar je zadobil jako hude in nevarne rane.

* **Kuga v Indiji.** Kakor javljajo listi, se kuga v Indiji vedno bolj razširja. Iz Bombaya je došla vest, da je obolelo mej vojaki v 48 urah 59 mož, izmed katerih jih je 56 umrlo, v mestu samem pa je mej 301 v istem času obolelih oseb umrlo 261. Mej bolniki so tudi štirje Evropejci. Znaki kažejo, da bode do sedaj vladajoči monsum ponehal, kar je baže razširjanju kuge na korist.

Književnost.

— **„Slovenka“.** Vsebina 15. zvezka: Vida: Pesmi ljubezni — pesem. — Zofka Kvedrova: Paolo. — F. G.: Skrb za zdravje. — Zagorska: Kdaj? — pesem. — Nada: Intrigant. — Odprto pismo urednici. — Zagorska: Upa zvezde. — Književnost in umetnost. (Tu je priobčena jako lepa študija E. K. o Cankarjevi zbirki „Erotika“.) — Razno. — Doma.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 2. avgusta. Poročila o protestnih shodih dohajajo od vseh strani. Iz Celovca se javlja, da je bil protestni shod proti nagodbi razpuščen. Udeležniki so po shodu pod Dobernigovim vodstvom priredili demonstracijo pred škofijo, in so pri škofovi tiskarni pobili okna.

Dunaj 2. avgusta. Pri žrebanju prioritetnih obligacij turškega posojila je glavni dobiček v znesku 600.00 frankov zadela številka 1.726.773, drugi dobiček v znesku 60.000 frankov pa številka 1.494.330.

Reka 2. avgusta. Pet pomorskih vojakov, mej njimi štirje podčastniki, so se sinoči z nekim čolnom peljali na vojno ladjo „Budapest“. Na morju je čoln začel zajemati vodo in se je pogreznil. Trije vojaki, in to podčastniki, ter oba veslača so utonili, dva vojaka sta se rešila.

Lipsko 2. avgusta. V Weissenfelsu so nastala mej češkimi in mej nemškimi delavci velika nasprotja. Primerili so se izgređi, pri katerih so bili trije Čehi smrtnonevarno ranjeni, 16 je težko ranjenih, mnogo pa lahko poškodovanih. Orožniki so aretovali osem nemških delavcev kot provzročitelje tega poboja.

Bruselj 2. avgusta. Sestava novega ministrstva je naletela na velike težave. Beernaert neče vstopiti v novo vlado. De Smet de Nayers hoče, naj bi zbornica najprej sprejela njegov načrt volilne reforme, opozicija pa zahteva, naj se prej zbornica razpusti in naj šele nova zbornica sklepa o volilni reformi.

Pariz 2. avgusta. Minister zunanjih del Delcassé je odpotoval v Peterburg. To potovanje nima nikacega posebnega namena. Delcassé vrača ž njim grofu Muravjevu samo njegov obisk. Vsekako pa je potovanje dokaz stabilnosti rusko-francoske aliance.

Pariz 2. avgusta. „Agence Havas“ javlja, da je v San Domingu nastala revolucija.

Gulnara.

Stepska pripovedka. Prevel Savo Savič.

(Dalje.)

Stopivši v sobo, vržeta se pred noge staremu Damjanu.

„Daj mi Ulano, oče!“ prosi kozak, gledajoč v starčev obraz, kakor v sveto sliko.

„Daj me Prokopu“, ponavlja Ulana, poljubljajoč roditeljeve noge.

Ej vidva mlada, mlada! Zakaj nista mislila na Damjanov odgovor! Kako bosta sedaj poslušala njegov neprijeten govor?

Damjan ne vzdigne ljubljencev, nima blagoslova za nju. Preko širokega čela mu ne prileti dobra misel. Pogleda na prosilca in vzdihne, vzdihne težko.

„Oče!“ krične kozak in prebledi kakor stena, ker spozna na Damjanovem licu uresničeno hudo slutnjo.

„Oče moj!“ zajeca Slana, in s solzami polije roditeljeva kolena.

Molče dvigne stari Damjan zaljubljena, in z roko pokaže na naslonjač, da naj se vsedeta; in ko sta sedla, reče kozaku:

„Vidiš, Prokop, tu prostrano stepe?“ pregovori s povdarkom „Daj mi jednak kos suhega zlata, in še ne dobiš lepe Ulane! Od kijevske gore mi izdelaj beli biser, in postavi ga mi sem na dom, in še ne boš dobil Ulane! Visoko si segel, kozače! Imej sto glav in vse boš izgubil! Četvero življenj, in še ne bode Ulanca tvoja!“

Kozak je vstrepetal, kakor trava na polju; a Ulana je bolestno jeknila.

„Oj beli golob! Oče dragi! ne pogubi mlade, jedine tvoje, tako ljubljene!“

Prokop zaplaka kakor malo dete.

„Ne govori te strašne reči!“ kriknili
je obupno, objemši Damjanova kolena. „Ne
kliči mi kletve na glavo. Meni ni življenja
brez Ulane! brez nje ni rešitve moji duši!“
(Dalje prih.)

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:
Posestvo vlož. št. 112, kat. obd. Turjak,
cenjeno 1896 gld., dne 4. avgusta v Vel. Laščah.
Zemljišče vlož. št. 22, kat. obd. Rovte,
cenjeno 3606 gld., dne 5. avgusta v Logatcu.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 306-3 m. Srednji uradni tlak 736-0 mm.

Augst	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C.	Vetrovi	Nebo	Podoba v 34 urah
1.	9. zvečer	742-1	20-0	sl. zahod	del. jasno	
2.	7. jutraj	741-2	14-4	sl. jzhod	jasno	
3.	2. popol.	739-2	25-2	sr. jzhod	del. oblač.	00 mm

Srednja včerašnja temperatura 20-4°, nor-
male: 19-7°.

Dunajska borza

dne 2. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld.	35	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100		20	
Avstrijska zlata rentna	118		85	
Avstrijska kronska rentna 4 1/2 %	100		05	
Ogerska zlata rentna 4 1/2 %	118		80	
Ogerska kronska rentna 4 1/2 %	96		45	
Avstro-ogerske bančne delnice	901		—	
Kreditne delnice	387		40	
London vista	120		47 1/2	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		75	
20 mark	11		74	
20 frankov	9		54	
Italijanski bankovci	44		45	
C. kr. cekini	5		66	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Bogu vsegačemu je dopadlo, na-
šega iskreno ljubljenega soproga, oziroma
starega očeta, tasta, brata in strica, gosp.

Valentina Premk-a

paznika v dež. prisilni delavnici

po dolgi, mučni bolezni, previdnega s
sv. zakramenti za umirajočega, danes po-
poludne ob 1/2 6. uri, v 63. letu njegove
dobe k sebi poklicati.

Pogreb bo v četrtek, dne 3. avgu-
sta ob 1/2 6. uri popoldne iz hiše žalosti,
cesta na Kodeljevo št. 1, na pokopališče
k sv. Krištofu.

Sv. maše za dušo dragega pokojnika
se bodo brale v raznih cerkvah.

Nepozabljeni rajnik bodi priporočen
v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 1. avgusta 1899.

(1400) **žalujoci ostali.**

Posebna naznanila se ne bodo razpošiljala.

„Ljubljanski Zvon“

št. 2 leta 1898 kupi upravništvo
„Ljubljanskega Zvona“.

Stanovanje

3 sobe s pritliklinami, pritlično, odda se
tako po nizki ceni (1361—3)
na Domobranski cesti št. 1.

Grozdje ali breskve

poštni zavoj 5 kg poštnine prosto pošlje
proti vplačilu ali povzeju za 2 gld. 40 kr.

Ivan Premrou v Gorici. 1393-1

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v
Ansee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare,
Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko;
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost,
Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v
Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb,
Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v
Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik
ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo.
— Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki:
Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne,
ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob
5. uri 46 m. jutraj osonni vlak z Dunaja via Am-
stetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ansee,
Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri
55 min. jutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob
11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja
via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca,
Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni
vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca,
Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer
osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prago, Francovih
varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja,
Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta
Krope. — Proga iz Novega mesta in Ko-
čevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. jutraj, ob 2.
uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri
23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri
50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le
ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano
d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 58 m. jutraj, ob
11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9
uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in
praznikih. (1306)

Prodajajo se različne
risarije moderne renesance
za pohištveno in stavbinsko
mizarstvo po najnižji ceni.

Ponudbe: Poste restante K. L. 18
Ljubljana. (1398)

Mlad

trgovski pomočnik

(1397—1)

trgovski učenec

se sprejmeta v trgovino z mešanim blagom.
Ponudbe na upravništvo „Slov. Nar.“.

CIRKUS ENDERS

v Lattermannovem drevoredu

v nalašč zato zgrajeni, povsem kriti in
lepo okrašeni stavbi.

Danes v sredo, dne 2. avgusta
ob 8. uri zvečer

velika sijajna predstava.

Iz novega, bogatega programa je posebno omeniti:
Julij Cezar, velik rimski balet;
Mr. Martini, najboljši jockey-jahač;
Brothers Barts, jako komična mu-
zikalčna excentriques;
Stralido, kralj vseh konj skakačev.

Natančneje povedo dnevni plakati.

(1401) **Ravnateljstvo.**

Jutri velika predstava.

Štedljiva gospodinja

katera hoče

davek pri sladkorju prihraniti

naj poskusi v gospodinjstvu kuhati mesto
neredilne in razburjajoče kave ali kitajskega
čaja:

Doktor pl. Trnkóczy-ja kakao sladni čaj.

1 zavoj 1/4 kilo vsebine 20 kr., 14 zavojev
samo 2 gld. 25 kr.

Prodaja in razpošilja z obratno pošto, tudi
samo 1 zavoj:

Lekarna Trnkóczy
(1349—8) v Ljubljani.

Hranilno in posojilno društvo v Ptui

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom.

Stanje koncem junija 1899:

I. Račun vplačanih deležev	gld.	49.631-30
II. Račun danih posojil		772.457-29
III. Račun hranilnih vlog		749.693-41
IV. Račun naloženega denarja		61.736-55
V. Račun rezervnih zakladov		96.853-57

(1392)

Ravnateljstvo.

Štev. 551.

O. š. sv.

Volosko, 22. julija 1899.

Natečaj.

Na mešani dvorazrednici s slovenskim učnim jezikom v Hrušici popolniti je
mesto učiteljice

III. plačilnega reda.

Dohodki, združeni s to službo razvidni so iz deželne postave za Istro s 14. dne
decembra 1888, dež. zakonik št. 1 ex 1889.

Prositeljice naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potem tekom
štirih tednov sem predložijo.

C. kr. okrajni šolski svet.

(1386)

Predsednik: **Fabiani.**

Izmej najfinjših
toaletnih mil
najcenejše in
najmilejše.

Za umivanje porabno
za
dame
kakor tudi kot
milo za otroke
jako priporočljivo.

Povsod na prodaj
po 30 kr.

Doering^{ovo} milo

(444—22)

SOVO.

Razpis.

(1352—3)

Vsled sklepa občinskega sveta ljubljanskega z dne 18. julija 1899 razpiše se na
cesar **Franc Jožefovi** mestni višji deželniki šoli v Ljubljani

služba stalnega učitelja.

Prosilec je izkazati, da so izprašani iz III. skupine za meščanske šole in se
morajo zavezati, da se v najkrajšem času pričue trgovskemu knjigovodstvu. Bodočemu
stalnemu učitelju, ki bode obvezan poučevati do 24 ur na teden, se določi temeljna
plača in petletnice, kakeršne imajo učitelji na meščanskih šolah na Kranjskem, stana-
rina njegova pa bode znašala 250 gld. na leto.

Prošnje je po predpisnem potu vlagati **do 15. avgusta 1899** pri podpisani-
nem magistratu.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 23. julija 1899.

S. 5/99/1

Edikt.

(1396—1)

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu je čez vse, kjerkoli se nahajajo
premočniki, potem čez nepremično, v deželah, kjer velja konkurzni red z dne 25. decem-
bra 1868, se nahajajočemu premoženju protokolanega trgovca **Miljo Dolinarja v Veliki**
Dolini okraj Kostanjevica odprlo **konkurs**, ter imenovalo konkursnim komisarjem
c. kr. okrajnega sodnika, **Rajmunda Doležaleka** z uradnim sedežem v Kostanjevici
in za začasnega upravitelja mase **c. kr. notarja Aleks. Hudovernika v Kostanjevici**.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 16. avgusta 1899. na uradnem
sedežu konkursnega komisarja stavijo svoje predloge glede potrjenosti za zdaj nastavljenega
ali o imenovanju družnega masnega upravitelja in namestnika, ter volijo odsek upnikov,
ko so se izkazali z dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote
staviti do skupne konkurzne mase kako zahtevo kot konkurzni upniki, da oznanijo
svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava.

do 2. septembra 1899. leta

pri tem sodišči, po predpisih konkurznega reda, da se izogonevijo v istem zaprejenih pravnih
nasledkov ter jih dne **25. septembra 1899**. dopoludne točno ob 10 uri pred c. kr.
konkursnim komisarjem pri likvidacijskem dnevu zglasijo za likvidacijo in določitev po-
vrstnega reda.

Pri splošnem likvidacijskem dnevu prisotni zglaseni upniki imajo pravico, po prosti
voliti na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika in članov odbora upnikov,
ki so dotedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja končno veljavno.

Daljšje objave tekom konkurzne obravnave pa se bodo zglašale v uradnem listu
„Laibacher Zeitung“.

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu

oddelek III., dne 31. julija 1899.